

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI
150 DE ANI

Institutul
de Științe
ale Educației

SPECIALIȘTII ÎN ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI CONTUREAZĂ PRIORITĂȚILE ÎN CERCETAREA EDUCAȚIONALĂ NAȚIONALĂ

COMUNICATUL PRIMEI CONFERINȚE NAȚIONALE CERED

Între 10-11 octombrie 2014, a avut loc la Timișoara prima *Conferință Națională de Cercetare în Educație*, „CALITATE ÎN EDUCAȚIE”, organizată de Universitatea de Vest din Timișoara, în colaborare cu Universitatea din București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, Institutul de Științe ale Educației, din București și Institutul Român de Educație a Adulților din Timișoara (informații suplimentare: www.cered.uvt.ro).

La conferință au participat aproximativ o sută de specialiști în științele educației de la facultățile de științele educației din țară și de la departamentele de pregătire a personalului didactic.

1. Participanții la conferință au făcut o **analiză a situației cercetării în domeniul educației**, constatând următoarele:
 - dezvoltarea constantă în ultimii ani a activităților de cercetare și implicarea unui număr mai mare de organizații publice, non-profit sau private în elaborarea de rapoarte și studii relevante pentru domeniul educației, alături de institute de cercetare și universități;
 - valorificarea redusă a rezultatelor relevante de cercetare, atât la nivelul politicilor publice, cât și la nivelul practicilor profesionale, cu efecte directe asupra slabei profesionalizării a discursului public privind educația;
 - lipsa de recunoaștere și utilizare la nivel național a capitalului de cunoaștere, competență și înaltă expertiză în domeniu a specialiștilor români în științele educației, recunoscute în mod paradoxal mai degrabă la nivel European și în plan internațional;
 - conectarea insuficientă la rețelele europene și internaționale de cercetare, situație ce întreține o performanță redusă;
 - agenda de cercetare insuficient corelată cu resursele alocate cercetării educaționale, determinând limitări în managementului cercetării, repetarea unor teme, lipsa masei critice, incapacitatea de a aborda teme complexe;
 - insuficienta promovare a programelor doctorale și a activității doctoranzilor în domeniul științelor educației, situație influențată și de nivelul scăzut de sprijin reciproc între școlile doctorale.

2. România se confruntă cu **probleme socio-educative complexe și acute**, de maximă relevanță publică, dovedite de evaluările naționale și internaționale ale mediului școlar și universitar. Aceste probleme afectează în mod fundamental capacitatea de creștere economică și competitivitatea României la nivel european și internațional. Cercetarea educațională poate contribui substanțial la diagnosticarea și ameliorarea acestor realități, pentru a ajunge la standardele europene. Documentele strategice naționale de CDI trebuie să reflecte într-un mod specific și suficient de pregnant aceste realități, ca primă instanță ce demonstrează că finanțarea în educație și cercetare este o investiție și nu o cheltuială.

Participanții la conferință au discutat pe marginea materialelor *Strategiei de cercetare și inovare 2014-2020* (SNCDI2020) și a *Planului Național de Cercetare, Dezvoltare, Inovare, 2014-2020* (PNCDI3/ PN3). Au apreciat elaborarea Strategiei în corelație cu Strategia Europeană de Cercetare "Horizon 2020" (H2020). Totuși, participanții își exprimă îngrijorarea față de slaba reprezentare a cercetării destinate analizei provocărilor socio-educative cu care se confruntă societatea românească, problematica educațională fiind una dintre problemele societale fundamentale. Participanții consideră, în plus, că obiectivele generale ale SNCDI2020, regăsite ca și OS3 referitor la "centrarea unei părți importante a activităților de CDI pe probleme societale" nu pot fi atinse/realizate fără alocări consistente deopotrivă pentru cercetarea educațională. În plus, OS6 al PN3 trebuie să includă și educația ca prioritate națională, ca domeniu prioritar de finanțare.

În consens cu poziția exprimată de European Research Association (EERA) față de H2020, participanții apreciază că orientările strategice conturate și în SNCDI2020, de specializare inteligentă și de inovare, de răspuns la provocările societale, nu pot fi atinse/realizate fără cetățeni educați pentru a construi comunități inteligente, sustenabile, cetățeni abilitați să gândească critic, să analizeze, argumenteze, inoveze și să acționeze proactiv. Prioritățile de specializare inteligentă privind sănătatea și calitatea vieții, spațiul și securitatea cetățeanului, patrimoniul, etc. sunt necesar a fi complementate și susținute de cercetări privind, de exemplu: atitudini față de astfel de priorități formate în sistemul educațional, reformă curriculară necesară, formarea cadrelor didactice pentru a pregăti cetățenii în acest sens, în calitate de viitori cercetători. Astfel de problematice trebuie să se regăsească printre proiectele tematice pentru care se vor aloca fonduri cu prioritate în PN3.

3. Pentru ameliorarea situației descrise, propunem un set de **măsuri concrete**, care să angajeze atât decidenții și organismele naționale de cercetare, cât și specialiștii din științele educației.

Măsuri propuse la nivel de politici:

- Considerarea educației domeniu strategic și prioritizarea alocării fondurilor în PN3 pentru priorități tematice care să răspundă provocărilor sistemului educațional din România. Posibile teme de cercetare educațională, în acord cu obiectivele și prioritățile specifice formulate în SNCDI2020, respectiv cu tendințele formulate în spațiul educațional european (EERA's Agenda for Horizon 2020): *Educație pentru inovație; Literație digitală; Comunități sustenabile; Curriculum-ul școlar și valorile naționale, europene; Competențe și provocări pentru profesioniștii din educație; Educație pentru sănătate și calitatea vieții; Învățare în toate contextele de muncă și viață, de-a lungul întregii vieți etc.* O formulare mai detaliată a temelor și direcțiilor de cercetare poate fi regăsită în **Memorandum-ul privind cercetarea educațională în România**, discutat cu prilejul acestei conferințe.

- Deschiderea unor apeluri pentru proiecte de cercetare focalizate pe prioritățile din sistemul educațional, abordate prin cercetări interdisciplinare, cu aportul specialiștilor din științele sociale;
- Constituirea unei structuri consultative de tip *task force*, afiliate Consiliului Național al Cercetării Științifice, pentru generarea politicilor și a strategiilor de cercetare în domeniul științelor educației;
- Îmbunătățirea infrastructurii de cercetare educațională- nu numai prin alocare de fonduri, ci și prin sprijinirea, prin PN3, a unor centre de competențe și institute de studii avansate pe problematica educațională, cu atragerea unor cercetători competenți.

Măsuri propuse la nivel de comunitate de cercetători:

Pentru susținerea dezvoltării cercetării educaționale, specialiștii întruniți la conferință și-au propus următoarele:

- Consorțializarea centrelor de cercetare cu potențial din România pentru realizarea în comun a unor proiecte de cercetare și formare a tinerilor cercetători, după modele europene consacrate (de exemplu, după modelul programului M.S. Curie - Initial Training Network);
- Constituirea asociației profesionale a cercetătorilor din educație - **Asociația Română de Cercetare în Educație – ARCE** (afiliată la European Educational Research Association)
- Dezvoltarea unor modalități continue de comunicare profesională (ex. editarea unei reviste de specialitate a asociației, organizarea anuală a conferinței naționale de cercetare în educație sub egida ARCE; realizarea unei platforme integrate care să ofere acces direct la rezultate și date de cercetare din diverse centre, prin asigurarea interoperabilității; etc.) pentru creșterea vizibilității și a impactului rezultatelor cercetărilor educaționale.
- Definitivarea *Memorandumului privind cercetarea educațională* în România, cu descrierea priorităților tematice de cercetare; promovarea sa la nivelul decidenților educaționali și a altor factori interesați.
- Facilitarea accesului reciproc la date și metodologii de cercetare, facilitarea accesului la rezultate relevante de cercetare (ex. secțiuni dedicată în cadrul conferinței anuale de cercetare în științele educației, organizarea unei academii de vară/iarnă, burse de cercetare naționale și europene, etc.) pentru doctoranzi și programele doctorale, pentru programele post-doctorale.
- Dezvoltarea capacității instituționale pentru managementul și marketingul cercetării din științele educației (inclusiv promovarea sistematică a utilizării datelor/evidențelor la nivelul elaborării politicilor educaționale).
- Diversificarea și intensificarea serviciilor educaționale către comunitate și companii: instituții educaționale și de alte tipuri, grupuri profesionale și persoane interesate, în condițiile digitalizării vieții sociale, dar și a diversificării și flexibilizării mediilor de învățare, a necesității actualizării continue a capitalului de competențe, de formare de noi competențe, pentru noi joburi, învățarea în diferite contexte de muncă și viață fiind continuu de susținut, stimulat și afirmat.
- Inițierea de și participarea la forurile de dezbatere publică pe probleme de educație promovate de societatea civilă (ONG-uri, asociații profesionale, mass-media etc.).

Cu speranța că opiniile exprimate de specialiștii în științele educației participanți la acest for de dezbateră academică și științifică pentru susținerea cercetării educaționale își vor găsi ecoul dorit în reconfigurarea politicilor naționale de CDI,

În numele co-organizatorilor conferinței, al participanților la conferință,

Prof.univ.dr. Carmen Crețu

Prorector, Univ. „Al.I.Cuza”, Iași

Prof.univ.dr. Mușata Bocoș

Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Prof.univ.dr.Romiță Iucu

Prorector, Univ. din București

Prof.univ.dr. Simona Sava

Univ. de Vest, Timișoara

Președinta comitetului de organizare

Prof.univ.dr. Lucian Ciolan

Decan, Univ. din București

Dr. Ciprian Fartușnic, Director

Institutul de Științe ale Educației

București

Prof.univ.dr. Marilen Pirtea,

Rector UVT, Președinte de onoare al Comitetului de organizare